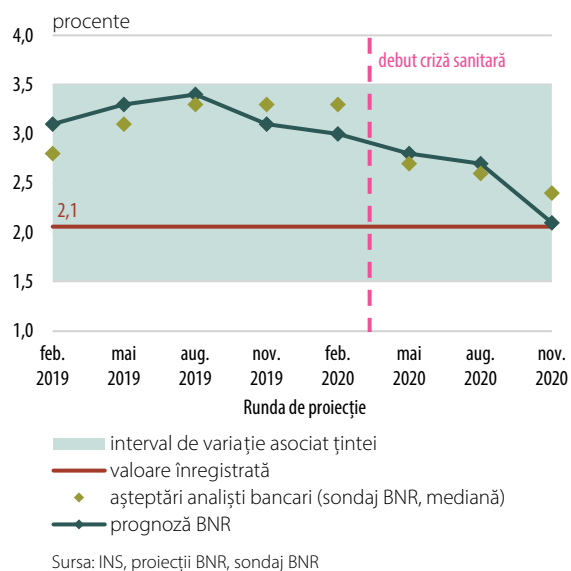

Caseta 3. Evaluarea erorilor de prognoză pentru rata anuală a inflației IPC din decembrie 2020

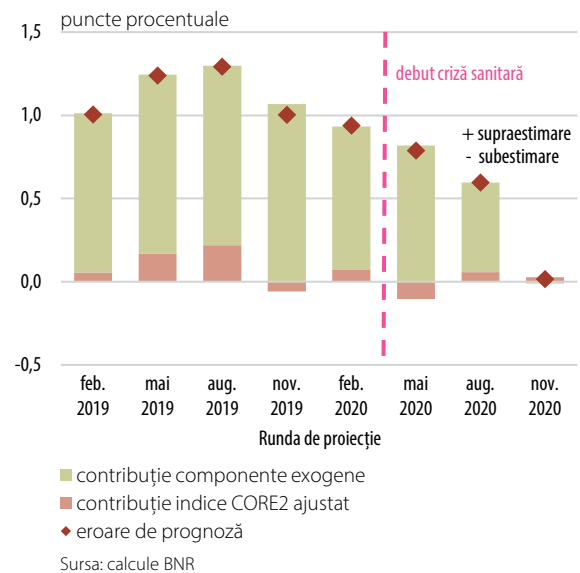
Continuând demersul din anii precedenți, caseta de față prezintă o evaluare a acurateții prognozelor realizate de BNR pentru rata anuală a inflației IPC la finele anului 2020. În continuare, eroarea de prognoză este definită ca diferență între valoarea previzionată și cea înregistrată, o diferență pozitivă implicând supraestimarea variabilei de interes, în timp ce o diferență negativă presupune subestimarea acesteia.

Rata anuală a inflației IPC în decembrie 2020 a făcut obiectul a opt runde de prognoză corespunzătoare *Rapoartelor asupra inflației* publicate în intervalul februarie 2019 – noiembrie 2020. Cu excepția runde de proiecție noiembrie 2020, când valoarea proiectată a coincis cu cea înregistrată (2,1 la sută), aceasta din urmă a fost supraestimată de-a lungul celorlalte runde (Grafic A). Magnitudinea erorilor de prognoză, situată în intervalul (0;1,3) puncte procentuale, este comparabilă cu cea a erorilor calculate pe baza medianei prognozelor analiștilor bancari, acestea din urmă fiind preluate din sondajele privind așteptările de inflație derulate de BNR în lunile în care au fost publicate ediții ale *Raportului asupra inflației* (în vederea asigurării comparabilității între prognoze pe baza unui set informațional similar).

Grafic A. Prognozele succesive pentru rata anuală a inflației IPC în decembrie 2020

Grafic B. Descompunerea erorilor de prognoză pe componente ale coșului IPC

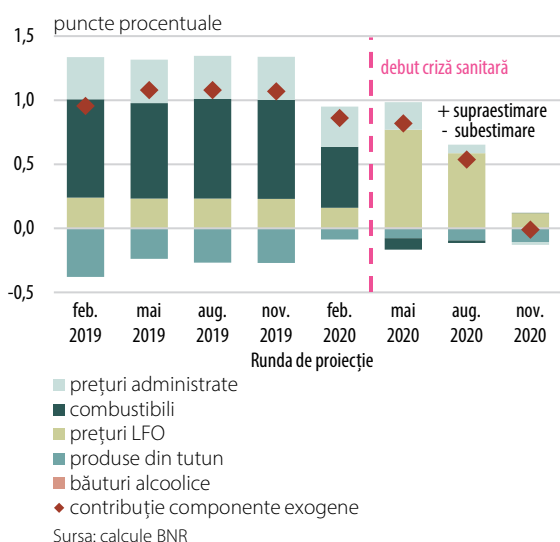

Descompunerea erorilor de prognoză pe componente ale coșului de consum relevă contribuția dominantă la explicarea acestora a celor exogene din punct de vedere al sferei de acțiune a politicii monetare (Grafic B). Astfel, în primele cinci runde de prognoză analizate, premergătoare crizei sanitare, cele mai mari contribuții la supraestimarea inflației au provenit din partea combustibililor (Grafic C), traiectoria acestora fiind afectată de scăderea substanțială în cursul anului trecut a cotațiilor

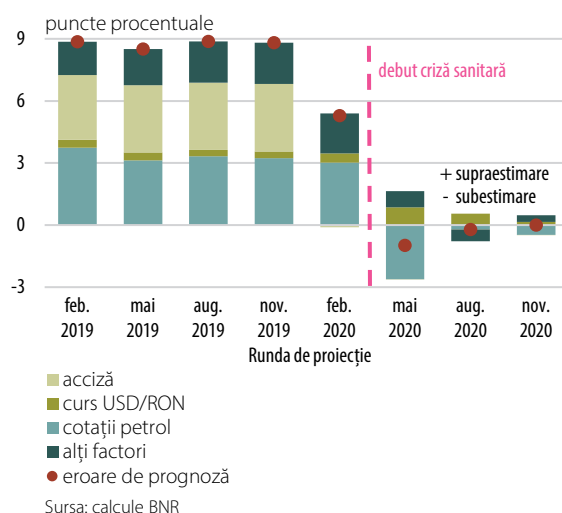
petrolului Brent¹. În același timp, șocul neanticipat provenit din partea eliminării în ianuarie 2020 a supraaccizei la carburanți a contribuit, de asemenea, la tendința de supraestimare (Grafic D). Odată cu materializarea acestor șocuri și, implicit, cu încorporarea în proiecție a acestor informații, eroarea de prognoză aferentă prețului combustibililor s-a redus substanțial (a se vedea runde de proiecție ulterioare debutului crizei sanitare).

Dinamica anuală a prețurilor volatile ale alimentelor (LFO) pentru decembrie 2020 a fost semnificativ afectată de recolta favorabilă de legume și fructe, pe plan local și european, care a condus la reduceri succesive de prețuri la nivelul acestei categorii de produse în perioada iunie-noiembrie 2020. Acestea din urmă au compensat majorările din lunile de debut a crizei pandemice (cu precădere martie-aprilie)², care au fost reflectate în proiecțiile realizate în mai 2020 și august 2020, contribuind la supraestimarea ratei anuale a inflației IPC în cadrul acelor runde de prognoză.

Grafic C. Descompunerea contribuției la erorile de prognoză atribuită componentelor exogene ale coșului de consum

Grafic D. Descompunerea erorilor de prognoză pentru dinamica anuală a prețurilor combustibililor în decembrie 2020 pe contribuții ale factorilor analitici din cadrul MAPM

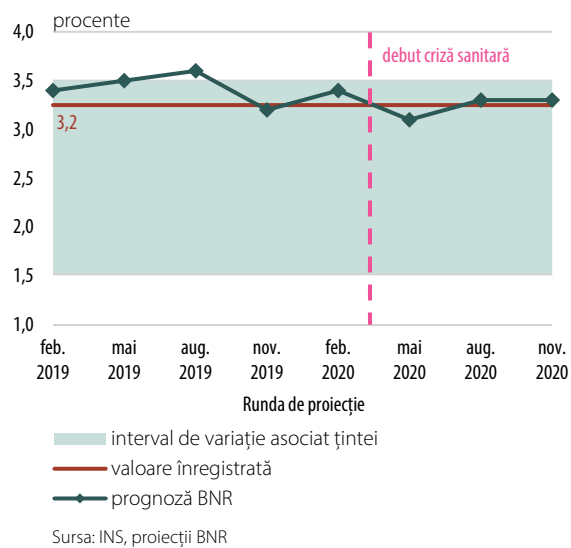

În ceea ce privește prețurile administrate³, erorile aferente au fost asociate reducerii în luna iulie 2020 a tarifelor reglementate la serviciul de furnizare a energiei electrice, precum și a celor la serviciul de furnizare a gazelor naturale (cea din urmă în contextul liberalizării pieței), evoluții neanticipate în runde de prognoză februarie 2019 – mai 2020 în lipsa unor informații oficiale de la autoritățile de profil.

- Pe parcursul trimestrului II 2020 prețul petrolului Brent a înregistrat scăderi până la valori apropiate de 20 USD/baril – un minim al ultimilor 30 de ani, în contextul diminuării istorice a cererii globale de țiței, dar și al creșterii producției, cauzată de conflictul apărut în cadrul OPEC+ la începutul lunii martie (care a condus la eliminarea tuturor restricțiilor asupra cantităților extrase).
- În perioada menționată, perspectiva restrângerii mobilității și perceperea unei posibilități de apariție a problemelor pe lanțurile de aprovizionare au dat naștere în rândul populației unei tendințe de realizare a unor stocuri de alimente pentru o perioadă mai îndelungată decât în mod normal; aceasta a creat un vârf de consum, cu repercusiuni asupra prețurilor practicate de comercianți.
- În analiza de față, tarifele la energie electrică și gazele naturale sunt incluse în grupa prețurilor administrate, conform clasificății INS valabile până la finele anului trecut.

Produsele din tutun reprezintă singura componentă exogenă a coșului de consum pentru care dinamica anuală a prețurilor în decembrie 2020 a fost subestimată pe parcursul celor opt runde de proiecție. Acest lucru s-a datorat, pe de o parte, majorării de mai mare amploare decât cea previzionată (pe baza legislației în vigoare la momentul realizării prognozelor) a accizei specifice la țigarete, iar, de pe altă parte, unor scumpiri neanticipate în luna noiembrie 2020, care nu au avut ca fundament o modificare a regimului de taxare.

Grafic E. Prognozele succesive pentru rata anuală a inflației CORE2 ajustat în decembrie 2020

În ceea ce privește erorile de prognoză înregistrate la nivelul inflației de bază, magnitudinea acestora a fost una redusă (Grafic E), situată în intervalul (-0,2;+0,4) puncte procentuale. Anterior izbucnirii crizei pandemice, rata anuală a inflației de bază pentru decembrie 2020 era prognozată la niveluri ușor mai ridicate comparativ cu ținta staționară, în principal pe seama excesului de cerere, revizuirea descendentă din runda de proiecție noiembrie 2019 survenind pe fondul intensității mai reduse a presiunilor inflaționiste pe termen scurt resimțite pe segmentul bunurilor alimentare. Ulterior apariției crizei sanitare, inflația CORE2 ajustat a evoluat sub influența acțiunii conjugate a șocurilor din partea cererii și a ofertei, manifestate în contextul pandemic. Astfel, ajustarea semnificativă a cererii interne din trimestrul II 2020 a generat presiuni dezinflaționiste substanțiale, care au fost compensate de cele inflaționiste asociate unor

factori de natura ofertei (perturbarea lanțurilor de producție și distribuție locale și globale de alimente și bunuri durabile, creșterea unor costuri asociate gestionării crizei sanitare).